

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:		Főszerkesztő:	Egyes szám ára 4 fillér.
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K. Védők: " 9.— " " 4.50 "		Dr. VARGA LAJOS. Felelős szerkesztő: SZATHMÁRY ZOLTÁN.	

Visszapillantás.

Debrecen, április 23.

Két esztendeje immár, hogy a nemzeti kormány az ország ügyeinek vitelét nagy önfeláldozással vállalta. Önfeláldozással bizony. — Mert le kellett mondania a felelőtlen ellenőr szerepéről és vállalnia kellett a kormányzásnak kevésbé rokonszenves feladatát, a fölfelé is, lefelé is felelősségteljes cselekvés háládatlan mesterségét. De tennie kellett ezt, mert olyan impozáns arányokban nyilatkozott meg mellette az ország bizodalma, hogy kitérnie az elől — az önmaga hirdett és bebizonyult erejében való kishitűséggel lett volna egyértelmű, vagy legalább is: határos. S ma már elmondhatjuk, hogy a nemzetek történetében szinte példátlanul mérész vállalkozást, már rövid két esztendőnek látható eredményei szerint is — siker koronázta. Még nem a teljes, a tökéletes siker ugyan, de olyan, a kormányzat minden ágában kifejezésre jutott eredménycsokor, amely öntudatos bizodalommal és reménnyel tölthet el bennünket az iránt, hogy nem csalatkozunk — vezéreinkben.

A politika csunya mesterségének mindenben belegázoló, alacsony szintű hétköznapi tusái során talán el-elhalványulnak a véges emberi elmében még korszakos jelentőségű események emlékei is: de az ünnepi hangulat emelkedettebb nyugalmában óhatatlan még a természetből való ádáz indulat is az ellen az érzés ellen, hogy el ne ismerje az érdemet, ne méltányolja a jóindulatot és ne hódoljon az erős akarat szülte értékes és maradandó alkotásoknak. S bár az emberi lélek eredendően inkább a rosszra hajló, az értelmi nevelés, a fejlődött intellektus még kritikus szenvedéllyel telten is — képtelen elzárkózni az igazságoknak legalább is hallgatag elismerése elől. Ilyen igazság az is, hogy a koalíciós, átmeneti kormány rövid két esztendő alatt annyit alkotott, olyan mélyvére szántott az ország közbajainak, hogy működésének minden téren látható eredményeiért csak a legigazabb, legbensőbb, legőszintébb hála illetheti a benne bizott és bizó, reménylő nemzet részéről. Es ne feledjük, hogy a nemzet zöme — sajna — a kisemberek társadalma. Ha fölemelő nem volna, szinte megdöbbenene az a

következetesség, amellyet ez a kormány a kisemberek javának szolgálatába szegődött. De így: örvendjünk ennek, mert ez a kormány egészen a miénk, a *kisemberek millióinak* kormánya.

Ott van mindjárt a *belügy*. Ennek a terén készül az eddig jogtalanok joga: a *választói reform*. — Ugyanez a kormányzati ág visel gondot az ipari munkásság *egyéni és munkaszabadságára*, ez gondoskodik a *visszavándoroltaknak* anyagiilag és munkával való támogatásáról, ez visel gondot a *közegészségügyre*. S mindezt — az elmúlt két év eredményei szerint — a legeszményibb tökéletességgel cselekszi.

A *pénzügyi* kormányzat legfontosabb gonja az *adóterheknek* a *gyöngébbek* javára szolgáló méltányos megosztása. Ennek a jegyében készült az *adóreform*. Ide tartozik, — már mint a pénzügyhöz és a szegény ember dögához az is, hogy jövőre már a szentet is olcsóbban kapjuk az állami szénbányákból.

A *kereskedelmi* tárca költségvetése és munkaköre már önmagában véve is: munkát, kerestet jelent. Gyáraalapítás, utépités, hidépités, csatornaépités — mind-mind a

Csodagyermek.

— A „Debreczen“ eredeti tárcája. —

A „csodagyermeket“ megbámuljuk, de nem szeretjük, mert ifjuságuk dacára fölönyt gyakorolnak reánk. Arcuk kifejezése, szemük tekintete, mozdulataik, föllépésük idegenszerű előttünk s nagyon különbözik a gyermek naiv magaviseletétől. A csacogó, hízogó gyermek sokkal jobban tetszik nekünk, mint a leg tudósabb. A magyar a csodagyermeket „kis öreg“-nek nevezi s számozik fölötté.

Az ókorban is léteztek már kiváló csodagyermek, akikről az akkori írók legendászerű dolgokat jegyeztek föl s megörökítették azok neveit az utókor számára.

A nagy Lipsius születése előtt a bölcsészet és nyelvészet mint két fehérbe öltözött leányka jelent meg az anyja előtt és kijelentették, hogy fia bölcsész és nagy tudós lesz. A boldog szülők három iskolába is elküldötték, de sehol sem tanulhatott már olyat, mit ne tudott volna.

Guirino Vincéről azt jegyezték föl, hogy 8 éves korában a római nyilvános iskolában 4560 theologiai kérdést védelme-

zett nagy ékesszólással és legyőzte ellenmondóit.

Macedoniai Sándort Aristoteles tanította gondolkodni. A 8—10 éves gyermek sokszor nem birt aludni, mert bölcsészeti kérdések megfajtésán gondolkodott.

Tiberius császár kilenc éves korában feddő beszédet tartott atyjának, mitől az magába szállt és üdvöset cselekedett.

Augustus császár 12 éves volt, mikor nagyanyja fölött olyan remek halotti beszédet tartott, hogy a család megörve hintette be fejét hamuval és a nép sirva tépte a haját.

Ciceró tizenhárom éves korában értekezletet irt a szónoklat mesterségéről.

Marc Aurél már 12 éves korában a stoikusok tógáját hordta, mert már mindent tudott, amit a bölcsék taníthattak. Messze elsétált, még meg nem fejtett kérdések fölött tépelődve és ha estenden haza jött, ledobta magáról a tudós ruhát és az utcára, a palota elé feküdt aludni. Jól tudta, hogy az őrjárat nem kíséri be a trónörökös, mint csavargót.

1445-ben Párisban pénzért mutogattak egy 10 éves fiút, ki a legnagyobb tudósk-

nak sem maradt felelettel adós. A közönség fejcsóválva hallgatta és fizetett.

A híres Rico del Mirandola 10 éves korában már nagy művek megírásával foglalkozott. Öt évvel később már huszonnégy nyelven beszélt.

Longueui Kristóf gróf gyermekkorában minden könyvet, ami kezébe jött, egyszer átolvasott és kívül tudta. Tizennyolc éves korában a spanyol király tanácsosa lett.

Stella Lajos 15 éves korában a görög nyelv tanára volt és előadásain nagyszámu hallgatóság vett részt.

A XVI. században egész Páris rajongott egy drámáért, melyet a 14 éves Grevin Jakab irt.

Fiechlin Nicodemus 13 éves korában görög és latin verseket irt.

A 14 éves Pascal fölfedezései a mértanban világhírűek.

Bochart Sámuel kora ifjuságában folyékonyan olvasta eredetiben az ó testamentumot, minden mellékíratokkal együtt és tökéletesen bírta az arab nyelvet.

Nekünk is voltak „csodagyermekaink“. Így Liszt Ferenc, a nagy zongoraművész, ki már 9 éves korában tökéletes művészzel játszott a Ries Es-dur koncertjét.

BUTOR-

KIALLITÁST nyitottam a legjobb készítésű butorokból. Gyönyörű választék látható ebédli, szalon hálószoba és egyéb butorokban, melyek a legolcsóbb árakban kaphatók: **WEISZGYULA kárpitos és díszítő** butorraktárában Széchenyi utca 19. szám.

megélhetés eszközeit és a majdani jólét csirait hordják magukban.

A kultuszminiszterium, mint a jó szülő, ott gondoskodik már az ember-ről, hat esztendő korától fogva, hogy emberré legyen. Ne mondjunk egyebet, mint azt, hogy 2 esztendő óta új állami iskolák mellé 927 új tanító és tanítónő került.

Ugyanannyi félszáz gyermek számára nyílt meg a tudás, a haladás, a kultura temploma. A kultusztarca másik nagy ténye de talán első sorban kellett volna említeni, a minden hitfelekezeti lelkészkező papság kongruájának végleges rendezése volt.

Az igazságügyi kormány legjelentősebb alkotása a bírói és ügyészi kar anyagi létének jobban való biztosítása volt. Ezerháromszáz előkelő család jutott megélhetésileg egyszerűre előre. (Az előkelőséget az értelmi niveaura kell érteni.) Egyébként pedig szinte bámulatos, hogy a koalíciós igazságügyi kormány mennyit produkált két esztendő alatt. A Kuria tehermentesítése, az ügyvédi vizsga visszáságainak megszüntetése, az ügyvédi nyugdíjintézmény megteremtése — mind ennek a két esztendőnek az emlékeihez fűződik. E mellett a polgári törvénykönyv és perrendtartás, a végrehajtási törvény és a büntető törvénykönyv revíziója is készen áll. Ne feledjük a uszora-törvényt és a sajtójog reformját!

A földművelésügyi kormányzat élén, a tizesztendő miniszteri multu vezér táborára is, ugyanolyan lelkesedéssel istápolja az apró emberek érdekeit, mint eddig. Telepítés, parcellázás, hegyvidéki, székelyföldi akció, az állattenyésztés föllendítése, a legeltetés megkönnyítése, mindezek arra jók, hogy a milliók javát segítsék elő.

Részletezni képtelenség volna mindazt az eredményt, amelyet rövid két esztendőn belül az átmeneti kormány produkált. Egy nemzet életében csak muló pillanat ez az idő, a szokvány szerint. De a koalíciós, átmeneti kormány rövid két esztendeje is maradandó emlékül fog a magyar nemzet történetébe vésődni.

Politikai hírek.

A bán lovagias ügye. Zágrábról jelentik, hogy báró Rauch Pálnak Medakovic Bogdánnal, a horvát tartománygyűlés elnökével való lovagias ügye holt pontra jutott. Medakovic segédei tudvalevőleg azt az álláspontot foglalták el, hogy a bán egyáltalán nem képes elégtételadásra s ezt azzal okolták meg, hogy már a koalíció manifestumában lévő sértésekre sem reagált. Mivel a két fél segédei nem bírtak megegyezni, becsületbírárságot küldtek ki, melyre a bán segédei még szombaton este gróf Erdődy Tamást és gróf Jankowich Adárt neveztek meg. Medakovic segédei azonban még eddig nem neveztek meg a becsületbírákat. Az affair már hét napja húzódik.

A balpártiak. Kecskemétről írják: a balpárti képviselők a napokban Szappanos István vendégei voltak. E látogatás alkalmából megbeszélést folytattak, melynek során elhatározták, hogy közvetlenül a képviselőház megnyitása előtt értekezletet tartanak és azon

megállapítják az új ülészakban követendő eljárásukat. Elhatározták továbbá, hogy a központban pártirodát szerveznek.

Kegyelmi kérvény Hlinka érdekében. Turócszentmártonról távirják: a tót nemzetiségi párt vezérei itt tartott értekezletükön elhatározták, hogy Hlinka András érdekében, ki jelenleg a szegedi államfogházban ül le büntetésért, kegyelmi kérvényt intéznek a királyhoz. A kérvényt az összes nemzetiségi képviselőkkel aláírják.

A helyzet.

Kormányválság Ausztriában.

Magyar sérelmek.

Budapest, április 22.

Wekerle miniszterelnök, aki tegnap Dánosról Budapestre érkezett, holnap utazik Bécsbe, hogy a közös miniszterekkel tanácskozzék. Holnap megérkezik Boszniából Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter és nem lehetetlen, hogy a miniszterelnökkel együtt, vagy rögtön ő utána Bécsbe utazik szintén. Ezzel még jobban megnövekednek a bécsi ut jelentősége.

A bécsi hírek egyébként most már nem csupán a külügyminiszter, hanem az egész közös kormány válságáról beszélnek. Schönauich hadügyminiszter kijelentette, hogy mindenben szolidaris Aehrenthallal és így a közös miniszterválság akuttá válik.

A magyar delegáció legközelebbi kampanja mindenképen hevesnek ígérkezik. A függetlenségi pártihoz tartozó tagok szövé akarják tenni, amiről eddig alig esett szó, az összes sérelmeket, egyebek közt azt a legujabbat, hogy a magyar katonatisztek házassági óvadékat átcsereleik magyar értékpapirokról osztrák papirokra és illetéktelen jövedelmet szereznek így az osztrák pénzüpiacnak.

Városháza és vármegye.

Pénztárvizsgálat a városházán. A városi házipénztárban tegnap meglepő pénztárvizsgálat volt, melyen jelen volt Vecsey Imre főjegyző, dr. Dócy Emil alügyész, Muraközy László és Salánky Béla bizottsági tagok. A bizottság a pénztárt teljesen rendben találta.

A Kossuth szobor pályázat. A Kossuth szobor nagybizottsága e hó 28 án ülést tart a városházán, amelyen a kis bizottság fogja előterjeszteni a kiírandó pályázat feltételeit.

A világitási bizottság ülése. A városi világitási bizottság szombaton délután 4 órakor ülést tart Körner Adolf tanácsnok elnökle alatt, melyen a villamos telep főgépészi áltására beérkezett pályázatokat fogják átvizsgálni és osztályozni. A főgépész megválasztása a hétfői tanácsülésben fog végbe menni.

Pályázat biztos állásokra. A rendőrségnél egy polgári biztos és egy mezőbiztos állás üresedett meg, melyre a napokban kiírják a pályázatokat.

Rovancsolás a belvárosi rendőrségnél. A belvárosi rendőrségnél tegnap kezdődött meg a rovancsolás, amit Papp József számtiszt végez.

Igazgatósági ülés. A debrecen—füzesabony—ohati vasut igazgatósága május 2-án ülést tart a városháza kis tanácsstermében.

Beomlott gulyahodály. Rógóta rozzoga állapotban van a nagyerdei gulyahodály amely végre tegnap, hogy egy kis szél kerekedett be is omlott. A hodályban beomlásakor szerencsére nem volt állat s így nagyobb kár nem esett.

Az egyetemi tanszékek betöltése.

Kik pályáztak az új bölcséleti tanszékekre.

— április 23.

(Saját tudósítónktól.) Mint ismeretes, az őszi egyházkerületi közgyűlés a debreceni főiskola bölcséleti fakultásán két új tanszék felállítását határozta el. Egy nagy lépéssel akarta előbbre vinni az egyházkerület ezzel a debreceni egyetem ügyét s éppen ezért gondoskodás történt afelől is, hogy az új tanszékek betöltése minél előbb megtörténjen.

A tanszékekre kiírt pályázat április 20-án járt le. A pályázat eredménye elég kielégítő, amennyiben a záros határidőig összesen tíz pályázati kérvény érkezett a püspöki hivatalhoz. A pályázók névsora a következő:

A classica philologiai tanszékre dr. Boross Gábor erzsébetvárosi főgimnáziumi tanár, dr. Vértessy Dezső budapesti, III. ker. áll. főgimnáziumi tanár, dr. Darkó Jenő budapesti, VII. ker. áll. főgimnáziumi tanári dr. Incze Béni kolozsvári ref. főgimnáziumi tanár.

A másik tanszékre, melynek tárgya a rendszeres magyar nyelv, finn nyelv és összehasonlító finn-ugor nyelvészet, — pályáztak: dr. Bösörmeényi Géza kecskeméti ref. főgimnáziumi tanár, Pápay József a Magyar Tudományos Akadémia alkönyvtárnoka, dr. Szeremley Császár Loránt okl. középiskolai tanár Budapest, Visky Károly székelyudvarhelyi ref. főgimnáziumi tanár, dr. Gulyás István debreceni főgimnáziumi tanár, dr. Mészöly Gedeon kunszentmiklosi ref. főgimnáziumi tanár.

A pályázati kérvények felett a május 21-én kezdődő tavaszi egyházkerületi közgyűlés fog dönteni. A választásra előreláthatólag csak a közgyűlés második napján kerül sor. Az új tanárok már a jövő iskolai évben megkezdik működésüket.

Egy leány tragédiája.

A bűnös szerelem áldozata.

— április 23.

(Saját tudósítónktól.) Hajdusámson község lakosságát különösen érdekes, de borzalmas előzményekkel bíró tragédia híre tartja izgalomban. A község egyik leggazdagabb polgárának, egy nagy gazda-ember fiatal, szép leányáról szól a tragikus hír. — A szerencsétlen bűnös szerelmének, egyetlen végzetes ballépésének az áldozata. — Bűnös szerelme s ennek szomorú következményei

kergették a halálba, ez adta kezébe a méregpoharat is, melyet végső elkeseredésében emelt ajkaihoz.

O. Róza, egy tehetős sámsoni gazdálkodó leánya tavaly nyáron megismerkedett egy szegénysorsu sámsoni legénnyel, aki iránt csakhamar élénk szerelemre gyuladt. A legény viszonzta a leány érzelmeit, de házasságuknak útját állta az apa, ki a házasságba semmi szin alatt nem akart beleegyezni. A szerelem azonban az apai tilalom dacára is fönn maradt a két szerető ifju szív között, sőt később szerelmi viszonyra fajult.

A mult év őszén a viszonyoknak már következményei is mutatkoztak. A leány nagyon megrémült a reá váró szégyentől és hogy elpalástolja a dolgot, azon ürügy alatt, hogy rokonait meggy látogatni, pár hónapra elutazott falujából.

De a leány nem rokonait ment meglátogatni, hanem a vidéken felkeresett valami javasasszonyt, kivel magán bűnös operációt hajtatott végre. Szerelmi viszonyának következményeiből megszabadulva, de súlyos betegen tért vissza O. Róza decemberben szüleihez Hajdusámsónba. Az avatatlan kezek által végrehajtott bűnös operációtól ugyanis a leány súlyos, gyógyíthatatlan betegségbe esett. Hiába vitték aztán szülei különböző klinikákba, szanatóriumokba, nem tudták sehohsem kigyógyítani, betegsége gyógyíthatatlannak bizonyult.

Ez végzetlen elkeserítette az addig is sokat szenvedett leányt. Keservét csak növelte az a körülmény, hogy szégyene a pletyka számára jutott. — Hosszas töprengés után végre is halálra szánta magát. Elhatározta, hogy öngyilkosságot követ el, hogy megszabaduljon az örökös kintől, szenvedéstől, szégyentől, hozzátartozóinak megvetésétől.

Elhatározását tett követte. Már hosszabb idő óta készült az öngyilkosságra, de hozzátartozói mégsem vettek észre rajta semmit s nem is sejtették, hogy mily végzetes tervet forral magában, mert éppen az utóbbi napokban feltűnő vügnak és jókedvűnek látszott.

De ez csak tettett viagság volt. Tegnap reggel bezárkózott szobájába és nagy adag higkoldatot ivott. A rettenetes méreg pár pillanat alatt megtette hatását és hozzátartozói félholtan, eszméletlen állapotban találtak rá. Állapota válságos s aligha fogják tudni megmenteni az életnek.

Az esetet bejelentették a csendőrségnek, mely szigorú nyomozást indított az ügyben és erélyesen nyomozza, hogy ki lehetett bűntársa a leánynak a végzetes és az egész tragédia indító okául szolgáló bűnös operációban.

Színház.

MŰSOR:

Csütörtökön Alfons ur vigjáték „A” bérletben.

Pénteken Virágos csónak szinmű „B” bérletben.

Szombaton Napraforgó paraszt vigjáték „C” bérletben.

* **Polgár Sándor bucsuja.** Tegnap bucsuzott el ez a kiváló művészember a debreceni publikumtól azokon a deszkákon, amelyeken művészpályájának legnagyobb sikereit aratta, ugys mint színész, ugys mint rendező. A közönség meleg ovációkban részesítette és gazdag ajándékokkal halmozta el. Az ő Pfefferkornja a Drótosztóban abszolút művészi becsü és tegnap este is a zajos tetszésnyilvánításokkal méltányolta a közönség. Az előadás sikerében méltán osztozkodtak Zilabyné, Torma Zsiga, Horváth, Zsigmondy Anna és Ligeti.

* **A virágos csónak hatásos drámát** ismétli meg a személyzet pénteken, melyben a szereplők mindazok, mint a bemutató alkalmából.

* **Vasárnapi előadások.** Vasárnap d. u. 3 órakor, mérsékelt helyárrakkal a Varázs keringő operette kerül színre. Lónyai Piroska és Zsigmondi Annával a fő női szerepekben, a többi szereplők maradnak a régiék, este 7 és fél órakor a Napraforgó falusi vigjáték kerül színre másodsor.

A Napraforgó Osokonai pályadíjat nyert falusi vigjáték lesz a legközelebbi újdonság, melynek próbáival állandóan el van foglalva a személyzet, a rendkívüli érdekes vigjátékokban a társulat összes elsőrendű tagjai részt vesznek, a női főszerepeket Lónyai Piroska, Zsigmondi Anna, Gerő Ida és Lukács Juliska játsszák, a férfiak közül részt vesznek Horváth, Kraszeai, Győre, Békés, Polgár, az apró epizód szerepeket is a társulat elsőrendű tagjai játsszák, Bézei, Ligeti, Talián és Rónai, a darab fűszerezve van több énekszámval, az előadáson jelen lesz a Napraforgó szerzője is Kelemen Alajos, elemi-, ipar- és cukrász szakrajz iskolai igazgatója Budapestről.

VILLAMOS SZÍNHÁZ.

Az Uranus mai fényes műsora. Délután 4—5-ig és 5—6-ig felteiyáru nagy gyermek előadások. Bemutatásra kerül a gyermekvilág nagy öröme Húvejk Matyi, Hamupipőke nagy mesék és a Carabossai buszorkány gyönyörűen színezett látványosság. Azonkívül Alfonz spanyol király esküvéje és egy nagyszerű automobil verseny, mindkettő eredeti helyszíni felvételek. A mai gyermek előadásokra különösen felhívjuk a nagyérdemű közönség és szülők figyelmét. Este 6—7-ig rendez helyárrakkal a közönség általános óhajára Jézus születése, élete s halála, oberammergaui híres passió-játék után készült eredeti felvétel. Hatalmas bibliai dráma 50 gyönyörűen színezett jelenetben, orgona kísérettel és felolvasással. Este 7—8-ig rendez helyárrakkal a következő kitűnő új műsor: 1. Zambeztól közép Afrikáig (tanulmányos). — 2. A pezsgő (bohózat). — 3. Téli sportok Oberhoffban (sport). — 4. A szakácsnő álma (bohózat). — 5. Dráma egy téli ejszakán (szenzáció). — 6. Disszemle az orosz cár előtt (látványos). — 7. Az első szobor (bohózat) és műsoron kívül. Műsorváltozás fenntartva. 8—9-ig Jézus születése, élete s halála. 9—10-ig az új műsor. A mai előadásokra felhívjuk a n. é. közönség szives figyelmét.

VILÁGHIRŰ BORSALINO KALAPOK FEKETENÉL.

A hajdunánási apagyilkosság.

Gyilkos házaspár a törvény előtt.

Esküdtszéki főtárgyalás.

— április 23.

(Saját tudósítónktól.) Szenzációs bűnyben kezdte meg a tárgyalást tegnap a debreceni törvényszék esküdtbirósága. Egy nánási házaspár állott a bíróság előtt gyilkossággal vádolva.

A bűny középpontjában egy fiatal, alig husz éves asszony áll, ki egy szerencsétlen, feldult házaseslet romjain jutott a fogház nyirkos falai közzé és mint vádlott az esküdtszék elé.

A bűny egyes részletei már ismereteseek a közönség előtt. Pongor Gábor hajdunánási gazdálkodót a mult év június 19-én megfojtva, holtan találtak az istállóban egy fapamilon. A nyomozás csakhamar kiderítette, hogy a gyilkosságot Pongor édes fia, Pongor Sándor és ennek fiatal neje követte el, kiket azonnal letartóztattak.

A megindult vizsgálat nagyon sok eny-

hitő körülményt vetett fel és egész más világitásba helyezte a borzalmas apagyilkosságot.

Öreg ember — fiatal asszony.

Pongor Sándor együtt gazdálkodott az apjával, Pongor Gáborral. Kezdetben teljes egyetértésben éltek és viszálykodás csak akkor keletkezett közöttük, mikor Pongor Sándor 1907. év április havában meghazasodott és elvette Nyakó Klárát, egy szemrevaló nánási leányt. A szép fiatal asszony bűnös vágyakat ébresztett fel az öreg emberben és Pongor Gábor fiának feleségét már pár heti házaseslet után házasságtörésre akarta kényszeríteni.

A becsületes lelkű fiatalasszony ellentállt a bűnös kívánságnak és apósát erélyesen visszautasította. Ettől kezdve valóságos kálvária-járás volt a szegény asszony élete. Pongor Gábor folytonosan üldözte, szidalmazta és alaptalan gyanúsításokkal illette, csak azért, hogy fia elidegenedjék tőle s aztán annál könnyebben hataába kerithesse.

Pongor Sándor azonban nagyon szerette a feleségét és a pártjára kelt. Junius 16-án ismét dühös veszekedést kezdett az öreg és ekkor az asszony elpanaszolt mindent a férjének és hangoztatta, hogy ő ezt az életet nem bírja ki, inkább elemészi magát. Másnap az ifju házaspár a mezőre ment dolgozni és ekkor Pongor Sándor eihatározta, hogy úgy vet véget az örökös viszálynak, hogy az apját megöli. A szerencsétlen ember szintén nagyon el volt keseredve, mert apja őt is folyton szidalmazta, üldözte.

Gyilkos szándékát közölte az asszonnyal, aki ellenkezett, de exaltált lelkével még sem tudott teljesen ellentállni. Este férjével ment haza. Az öreg Pongor az istállóban aludt, a fia mellére térdelt és fojtogatni kezdte. De nem bírt a nagyerejű emberrel. Feleségét hívta segítségül. Az asszony félőrltlen, jóformán azt sem tudva, hogy mit csinál, ő is odament és fojtogatni kezdte az öreget, ki pár perc múlva meghalt.

Itt befejeződik a szörnyű tragédia. A vizsgálat folyamán az asszony azzal védekezett, hogy rendkívül fel volt indulva az öreg Pongor ellen, aki a gyilkosságot megelőző napon erőszakkal meggyalázta.

A tárgyalás.

Ezt az izgalmas bűnyvet kezdte tárgyalni tegnap a debreceni kir. törvényszék esküdtbirósága. A vádlottak padján Pongor Sándor és neje ülnek, kiket szándékos emberölés büntetével vádol a vádirat.

A tárgyalás iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg. Már jóval kilenc óra előtt nagy közönség gyült össze a tárgyaló terem ajtaja előtt. Mindjárt a tárgyalás elején az a meglepetés érte a hallgatóságot, hogy Szűts Miklós elnök zárt tárgyalást rendelt el, így a termet teljesen kiüritették.

A tárgyaláson a vádat Deésy Gyula kir. alügyész képviselte. A vádlottat dr. Juhász Nagy Sándor védte, míg Pongor Sándor védelmét dr. Ozory István látta el. A délelőtt zárt ajtó mögött a két vádlott kihallgatásával telt el, míg délután a tanukat hallgatták ki. Itéletre előreláthatólag csak ma estére kerül sor.

Irex-fogpor
auto-szelenczében

Automatikus porleadás — Ujl

Legtágyabb finomságú ideális készítmény

Egy auto-szelencze 60 adagot tartalmaz, 2 hónapra elegendő.
Ára K. 1.20.

A danosi cigányharamiák az esküdtszék előtt.

A tárgyalás első napja.

Az ügyész vádirata.

— április 23.

A pestvidéki esküdtbíró Rónay Kamil kuriai bíró elnöklése mellett, tegnap délelőtt kezdte meg a danosi rablógyilkosok szenzációs bűnpörének tárgyalását.

A rémes gyilkosság tavaly nyáron, július 21-én, történt. A danosi pusztán ismeretlen tettesek borzalmas kegyetlenséggel megölték Szarvas István koreszmárost, a feleségét, szép fiatal leányát és Tagányi István kocsiát. A mészárlás után a tettesek elraboltak mindent, azután a holttestekre gyújtották a esárdát és elmenekültek.

Másnap reggel, amikor az emberek pálinkáért mentek, az épületnek már csak füstös, kormos falai meredtek a levegőbe. Benn az ivóban és a szobában holttestek hevertek, megaludt vérpocsolyában.

A parasztemberek megdöbbenve nézik az össze-vissza kaszabolt és darabolt holttesteket s egy legényt lóháton menesztettek be Alberti-Irsára, hogy értesítsék a csendőröket.

Rettegetes látványt nyújtott a csárdás holtteste Nyaka átvágyva, melé összehasogatva, telve lött és szurt sebekkel. A szép Szarvas Teréz is borzalmas gyilkosságnak lett az áldozata.

A danosi rablógyilkosságban megindult nyomozás és vizsgálat hét hónapig tartott, míg végre az ügyészség az idén februárban vádiratot adott.

A vádirat gyilkosság, rablás, lopás, orgazdaság és megbecstelenítés büntetési miatt vádolja meg a cigányokat, akiknek névsora a következő: Lakatos János, Kolompár-Balog Tutta, Surányi Ignác, Surányi Márton, Lakatos Lajos, Lakatos-Balog János, Lakatos János, (Sztójka Bajka), Lakatos János Kuna, Némesh Vrana, Lakatos Julesa Luterana, Surányi Csoroszló, Surányi Lidi Lizi, Kolompár Zsöfi, Lakatos Erzsébet (Dola), Kolompár Buer, Surányi Julesa, Lakatos Mari és Lakatos Róza.

Az ügyészség a letartóztatott cigányoknál talált bűnjelekből Lakatos Róza és Lakatos Murza vallomásából teljesen bebizonyítottan állítja a tettelek bűnösségét. Különösen Lakatos Róza cigányleány volt nagy segítségére a nyomozó hatóságnak, mert ez a tizenéves teremtés megborzadt a rémes tettei s az első pillanattól kezdve bűnbánóan töredelmes vallomást tett a kegyetlenül végrehajtott bűnyben.

A tárgyalásra meg van idézve tizenegy sértett és hetvenhat tanu. Orvosszakértők lesznek dr. Szikszay Sándor és dr. Andreánszky Jenő törvényes orvosszakértők.

Rónay Kamil halálos csendben nyitja meg a tárgyalást. Figyelmezteti az esküdtet, hogy figyelemmel kísérik a tárgyalást.

A főtanu.

Az elnök legelőször Lakatos Rózáat vezetteti elő, akinek a legnagyobb szerepe lesz a pörben. A kis sovány arcú leány értelmesen mondja tollba személyazonossága adatait.

Az elnök: Hogy hívnak?

- Lakatos Róza.
- Hát a másik neved?
- Kolompár Lina.
- Hány éves vagy?
- Tizenéves.
- Mi a mesterséged?
- Csak úgy járunk.

Ő is vádlott, de mint teljes beismerésben levőt, külön elbánásban részesítik.

A vádlottak.

Azután elrendeli elnök a vádlottak bevezetését. Elöl jön az asszonyok tarka csapata. Egyiknek-másiknak karján kis gyermek sipitoz és bizony nem igen respektálja az elnöki csengőt. Azután a férfiak következnek. Az elnök sorra felolvassa a nevüket, hogy megállapítsa a vádlottak személyazonosságát. Egyszer csak megszólal egy korszakállás cigány:

— Kérem, nagyságos ur, én nem vagyok vádlott.

— Mi a neve — kérdezi tőle az elnök.

— Lakatos János.

— Hát miért nem vádlott maga?

— Mert én nem vagyok Sztójka Párnó.

Az óvás természetesen eredménytelen maradt, mert az elnök megállapította, hogy a tiltakozó cigány azonos a vádlottal.

Nem valami könnyű dolog a vádlottak személyazonosságának a megállapítása, mert még az apjukat is letagadnák, ha lehetne. Egyik-másik meg is kísérel, hogy félrevezesse a bíróságot, de sikertelenül.

Kolompár Balog Tutta selypítve beszél. Állandóan kis fekete bajuszát podörgeti.

Az elnök: Hány éves vagy?

A vádlott: Tizenkilenc.

— Hol születél?

— Nyiregyházán.

— Mi a foglalkozásod?

— Lókupec.

— Vette-e már valaha lovat?

— Vett az apám.

A nők között van egy-két érdekesebb alak.

Kolompár Lidi összetöporodott vén anyóka.

— Hány éves? — kérdezi az elnök.

— Hatvan.

— Mikor kihallgatták, azt mondta 80. (Derülség).

— Hát hiszen felül vagyok már a hatvanon.

— Miből él?

— Meszlőt kötök.

Lakatos Erzsébet, más néven Dola kemény hangon beszélt az elnökkel.

— Ugy-e magát Dolának hívják?

— Csak a csendőrök neveztek el így.

— Van ura?

— Van, be van zárva.

Ezután hosszú vitaközvetés keletkezett közte és az elnök között akörül a kérdés körül, hogy ki az ura. Majd elmondta Dola, hogy 43 éves.

— Miből él?

— Tyukokat lopok, meg libákat. Hiába tagadnám, a cigányról mindenki tudja, hogy lop. De gyilkolni nem gyilkoltam.

Kolompár Buer kis gyermekkel a karján áll a bíróság elé.

— Más néven Lakatos Linának hívnak?

— Dehogyan is, a csendőrök kereszteltek meg?

— Mi a foglalkozása?

— Fél év óta be vagyok zárva.

— Miből élt azelőtt?

— Loptam kukoricát, tyukot, libát. Még sohasem voltam büntetve.

Surányi Julesa szintén gyereket szorongat a karjai között.

— Hány éves?

— A ferjemmel vagyok egy idős — mondja nagy derütséget kelteve.

— Holt született?

— Egerben, a hid mellett.

— Mi a foglalkozásod?

— Lopok, ami a kezem ügyébe kerül, azután meg kártyát vetek.

A tárgyalás.

Miután az esküdtet letették a bírói esküt, Rónay Kamil elnök megkezdi a tulajdonképpeni tárgyalást.

Az érdeklődő tárgyalás előtt dr. Baumfeld Lajos védő szótartotta, hogy a nyomozásban résztvevő csendőrök kizsákolással kényesítették az elfogott cigányokat az igazság meg nem felelő büncselekmények bevalóságára, arra kérte tehát az elnököt, hogy a tárgyalás intézzen kérdéseket a vádlottakhoz.

Az elnök: Nincs arra semmi szükség.

A védő: De okmányokkal bizonyítani lehet, mert a csendőrparancsnokság éppen a kizsákolás miatt fegyelmi vizsgálatot indított néhány csendőr ellen. Kéri a bizonyításnak ez irányban való kiterjesztését.

A kérelemnek nem adott helyt az elnök.

Féltizenkettőre jár az idő, mikor az elnök a vádirat felolvasásához hozzákezd. Monoton hangon olvasta a bűnök sokaságát. A danosi vérengzésen kívül több rendbeli em-

berölés, rablás, lopás elkövetésével vádolja meg az ügyészség a vádlottakat.

A vádlottakat

Lakatos Balog János (Sztójka Párnó)

kivételével kivezetik a börtönőrök.

Az elnök: Ismerete maga Surányi János bandáját?

A vádlott: Nem.

— Hiszen maga volt a danosi gyilkosság fővezére.

— Nagyságos ur, sohase jártam én arrafelé, meg nem is voltam Surányi János bandájában.

— Lesznek ám itt bizonyítékok is és magának mindent a szemében fognak majd mondani.

— Én nem tehetek róla, nekem nincsen semmi tudomásom. Én ártatlan vagyok.

— A cigányt — mondta az elnök — akárhol be lehet fogni és mindjárt el lehet itélni, az sohasem ártatlan.

— Ártatlan vagyok, mint az Isten fenn az égben.

Az ujjlenyomat.

— Van itt egy ujjlenyomat, amelyet a danosi koreszmában találtak egy poháron. Arról kiderült, hogy a maga ujjlenyomata. Ha más bizonyíték nem volna, csupán egyedül ez, már elég volna a maga bűnösségének a megállapítására.

— Méltóságos elnök ur, megkövetem alásan, az csak akkor lenne bizonyíték, ha egyedül nekem volna ujjam a világon, másnak meg nem adott volna az Isten.

— Be volt ugy-e vágva a maga hüvelykujja?

— Nem, hála istennek sohasem.

— Hiába, az ujjlenyomat megdönthetetlen bizonyíték.

— Már pedig több embernek lehet egyforma ujjja, amint hogy van is.

— Hát van két egyforma ember a világon?

— De mennyi!

A vádlott tagad a végletekig, mignem az elnök leülteti. Következett:

Lakatos Lajos

kihallgatása. Nem érzi magát bűnösnek. Tanu rá az isten. Két isten — mondja — egyik, aki az égben van, a másik a nagyságos elnök ur. (Derütség.)

— Hiszen maga volt a fővezér, maga ütötte agyon fejszével a Szarvas-csárdában a kocsiát.

Az istenre esküszöm, hogy nem igaz, nem is voltam a nyáron Pestmegyében. Ha nem igaz, amit mondok, állítsanak ki a cirkusz tetejére, vagy a kiállításba szegyen szemre. (Nagy derütség.) Aztán meg azt hiszi a nagyságos elnök ur, hogy csak cigányok vannak a világon, mintha bizony magyarok nem éppen úgy gyilkolhatnának.

Az elnök félegykor felfüggeszti a tárgyalást.

A délutáni tárgyalás során Lakatos Jánost, Kolompár Balog Tutát és Lakatos János Kunát hallgatták ki, akik alhatatosan tagadnak, semmiről sem akarnak tudni. A tárgyalást holnap folytatják.

Hirek.

A „Debrecen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Magyar épület), földszint, a Kereskedelmi oszarnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

— **A Kossuth szobor bizottság** a következő meghívót bocsájtotta ki: A debreceni „Kossuth szobor” bizottságának 1908. évi április hó 28. napján kedden délután 4 órakor a városház kistanácstermében tartandó ülésére. Tárgy: A pályázati feltételek megállapítása, a pályázat kihirdetése s egyéb intézkedések megtétele. — Debrecen, 1908. április 21. Kovács József polgármester, szoborbizottsági elnök.

— **A pénzügyi tisztviselők kongresszusa és a nyugdíjgyesület.** A pünkösdi napjain Debreczenben tartandó pénzügyi tisztviselők kongresszusának legfőbb célja a nyugdíjgyesület megalkotása. Ezen a vidéki pénzügyi tisztviselők tízezer tagot meghaladó kara részére tervezett nyugdíjgyesület eszméje ellen a Magántisztviselők országos szövetségének látta szavát felcsempélni azért, mert ily új intézmény alapítása a Magántisztviselők országos nyugdíjgyesületének terjeszkedését gátolhatná. Ez eljárás igazságtalanságát és a magyarországi pénzügyi tisztviselők országos szövetsége, mint az önálló nyugdíjgyesület kezdeményezője álláspontját igazolják a következők: 1. A pénzügyi tisztviselők, mint irodai alkalmazottak oly homogén csoportját alkotják a magántisztviselőknek, amelyek egy külön egyesületben sokkal kedvezőbb feltételek mellett vehetnek részt, mint oly egyesületben, amelyben a legheterogénebb foglalkozású elemek beléphetnek. 2. A pénzügyi tisztviselők néve nagyobb nyugdíjbiztosítási kényszer, ha egy tisztán pénzügyi nyugdíjgyesület létesül. 3. A vagyonelhelyezés azáltal, hogy egyes intézetek biztosíték mellett is nagyobb kamatláb mellett fogadják el ezen jótékony egyesület betéteit, előnyösebben történhetnek mint bárhol másutt. 4. A pénzügyi tisztviselők elvárható, hogy áldozatkészen fognak támogatni oly intézményt, mely kizárólag az ő tisztviselőiket nyugdíjazza. 5. A Magántisztviselők országos nyugdíjintézete 14 éves fenállása alatt a pénzügyi tisztviselőnek alig 4 százalékát tudta magához vonzani, ami mutatja, hogy e körben nagynépszerűségnek nem örvend.

— **Debreceni zenetanár sikerei.** Brück Gyula, a debreceni zenede kiváló tanára ritka sikert aratott újabban: egyik legelőkelőbb párisi-londoni cég Bosworth et Comp. kiadta tíz remek zenedarabját. Címük: „Az ember lelkivilágából“ (Seelenstimmungen). A modern zenévilág valóságos elragadtatással nyilatkozott e szerzemények finom és modern szépségeiről s nem kisebb emberek, mint Sauer, Dohnányi, Moszkowski, Reinecke, Riemann üdvözölték az illusztrált szerzőt, kinek Staccato Concert Etudje két hónap alatt II-ik kiadását érte el. E műveket újabban a lipcei zeneakadémia is felvette tananyagába.

— **Gőzkazánok felügyelete.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, melyben a magyar királyi államvasutak tulajdonában levő vizállomási és az egyéb, helyhez kötött gőzkazánok felügyelete és ellenőrzése körüli teendőket folyó évi május hó elsejétől kezdődőleg a magyar királyi államvasutakra átruházta. A jövőben tehát a magyar királyi államvasutaknak Magyarország és Horvát-Szlavonországok területén levő vasuti vizállomási és egyéb helyhez kötött gőzkazánjainak a próbákat, szerkezeti megvizsgálásokat és ellenőrzési szemléket nem a kerületi iparfelügyelők, illetve kazánvizsgálóbiztosok, hanem a magyar királyi államvasutak saját műszaki közegei végzik.

— **Állami főgimnázium Kisvárdán.** Nyiregyházi úri úr: Vay Gábor gróf főispán a napokban felhívta Kisvárdán nagyközség elöljáróságát, hogy nyilatkozzon a kérvényre, hogy a képviselőtestület, vajjon hajlandó-e Kisvárdán létesítendő áll. főgimnáziumot elfogadni és a létesítési költségekhez hozzájárulni. A főispánnak eme felhívása óriási örömet okozott a község lakói közt és a képviselőtestület legutóbbi ülésén hálás köszönetét fejezte ki a főispánnak Kisvárdán iránt tanúsított érdeklődéséért és jóindulatáért. Majd egyhangú, lelkes határozatban elfogadta az ajánlatot és a létesítési költségekhez a legmesszebbmenő határig hozzájárul. Egyben felkérte Hrabovszky Guidó országgyűlési képviselőt, hogy ebben az ügyben az illetékes körökkel lépjen érintkezésbe, hogy ezáltal is Kisvárdán érdekét töle telhe-

tőleg előmozdítsa. E nagyfontosságú kulturális ügy iránt az egész vármegyében érdeklődéssel viseltetnek.

— **Boeskey-émléktábla.** A szerencsi református templomban Boeskey-émléktáblát állítottak fel, amelyet április 20-án lepleztek le ünnepélyesen, díszes közönség jelenlétében. Az ünnepi beszédet Radácsy György sárospataki teológiai tanár mondotta. Utána dr. Piskóthy Ferenc, löcsei királyi ügyész énekelt orgonakiséret mellett. Az emléktáblán, amelyet dr. Vitányi Bertalan készített, a következő felírás olvasható: „E szent hajlékban szervezkedtek hős elődeink Boeskey István vezérlete alatt a nemzeti és vallási szabadság védelmére 1605. április 17–20-ig. Örök tisztelet nevüknek“.

— **Az állításkötelesek visszavétele.** Bécsből távirják: A hadügyminiszteriumhoz följelentés érkezett, mely szerint Magyarország egyes vidékén kuruzsló asszonyok pénzért olyan italt adnak sorozásra kekerülő legényeknek, melytől szivbajhoz hasonló tünetek mutatkoznak. Az orvosok szivbajt konstatalván, számos legényt visszavetnek. A katonai hatóság elrendelte a kuruzsló itatok vegyi elemzését, s a polgári hatóságokkal együtt szigorú vizsgálatot indított.

— **Barlanglakók Magyarországon.** Titelből jelentik: A Duna-Tisza összefolyásánál elterülő Titel nagyközségben majdnem száz család él földalatti kunyhókban. Jobbára odatelepedett magyar munkások laknak ezekben a lagunáknak nevezett szűk lyukakban, melyeket napfény nem világít s télen nem szellőztethetnek. A nedves falak mellett az ételmaradékok megpenészednek. Némely ily kunyhóban 10–13 felnőtt és gyermek tengődik összezsúfolva füstben és gőzben. E száz családnak 300 gyermeke testileg, erkölcsileg itt nyomorog, romlik, pusztul. A múlt évben a mezőgazdasági munkáslakásokról szóló törvény elrendelte a munkáslakások építésének állami támogatását és ennek alapján e száz magyar családok munkás kérvényt intézett a földművelésügyi miniszterhez támogatás végett. Emberbaráti és nemzeti szellemű egyaránt szükséges volna, hogy kérésük kedvező elintézését nyerjen.

— **Milyen idő lesz? Meteor írja:** Április hónapnak még hátralevő csomópontjai 23–28–29. és 30-ra esnek, ahol a 23-iki csapadékos, a 28-iki hűvös, esetleg hideg jellegű. Május hónapnak csomópontjai 3–4–8–16–20–23–25–30-ra esnek, a melyek közül legerősebb hatásuk a 7–16–20 és 25-iek. A 7-iki hűvös, a 16-iki száraz meleg, a 20-iki csapadékos, a 25-iki hűvös, esetleg hideg jellegűek. Május hónap az eddigiekkel eltérőleg inkább száraznak, mint nedvesnek ígérkezik, úgy hogy ha sűrűbb napkitörések jönnek e hónapban elő, tul szerény lenne, így nem válna kedvezővé a természetekre nézve. 8-ig inkább szeles idő várható s ezután száraz meleg, mely időközbe esnek a fagyos szentek is, a melyek az idő nem fognak kárt okozni.

— **Eltűnt diák.** Barta Imre 10 éves fiúcska, a reáliskola első osztályu tanulója szüleinek Mester-utca 31. szám alatti lakásáról eltűnt. A fiúcska reggel a rendes időben iskolába ment és azóta nyoma veszett. Aggódi szülei keresték minden ismerős helyen, de nem találták sehhol. Tegnap délután végre jelentést tettek a rendőrségen az eltűnéséről. Az a gyanu, hogy valamiféle baleset érte a gyermeket, kit most köröz a rendőrség.

— **Hol a fűrj? Turai Farkas Miklós-utca 8. sz. a.** lakos tegnap feljelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes tegnap este a falra kiakasztott kalitkából értékes fűrjét ellopta. A fűrjet és a tettest keresi a rendőrség.

— **Mulatság a Homokkertben.** A homokkerti ref. olvasó egyesület május 2-án a saját könyvtára javára mulatságot rendez. Ez alkalomra a meghívók szétküldése folyamatban van. A mulatság sikerén 30 tagu rendezőség buzgólkodik, hogy az minél sikerültebb legyen.

— **Köszönetnyilvánítás.** Solymossy István csomaközi lakos, nagybirtokos ur helybéli siketnémák javára 10 koronát juttatott hozzám, mely összeget a pénztárba beszedtettem, hálás köszönetet mondok. Oláh Károly tanácsnok.

— **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a helybéli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Tarpai Róza ref. 2 napos, Fábri Angyelné ref. 54 éves, Csikes Ferenc rom. kath. 74 éves.

Pérez, szivar és cigaretta tárcák, női kézi táskák, kézi bőröndök, utazási kellékek és pipere cikkek a legolcsóbban beszerezhetők Mentze Henrik ujdonságok áruházában Kossuth-utca 4. sz. a.

Az Uranus tegnapi sikere.

Megismétlik a gyermekelőadást.

— április 23.

Az Uranus tegnap délutáni gyermekelőadása iránt óriási érdeklődés volt. A rendkívül ügyesen összeállított új műsor teljesen telt házat vonzott mindkét előadásra, melyeket félhelyárak mellett tartottak. — A délutáni pénztárt, mely már 2 órakor megnyitott, valóságos megostromolták úgy a felnőttek, mint a gyermekek és minden jegyet eladtak.

Valóban kitűnő műsort mutatott be az igazgatóság. A gyermekvilágnak nagy öröme „Hüvelyk Matyi“, a „Hamupipóke“ gyönyörű gyermekmesék és a híres „Carabossai boszorkány“ gyönyörűen színezett kép és egy eredeti helyszíni felvételű téli sport kép volt „Téli sportok Oberhoffban“ címen, továbbá a szakácsnő álma nagyszerű bűvészi kép volt, melyek lepergése alatt kitűnően mulatott a teljesen telt nézőtér apraja-nagyja.

Amennyiben a tegnapi gyermekelőadásokról igen sokan kimaradtak — az igazgatóság elhatározta, hogy tekintettel a nagy érdeklődésre, a tegnapi kitűnő műsor felhagyó gyermekelőadásokat ma megismétlik egy előnyös változtatással. Ugyanis a „Téli sportok Oberhoffban“ című kép helyett „Alfonz spanyol király esküvője“, a „szakácsnő álma“ kép helyett egy gyönyörű „Automobil versenyt“ nagyszerű eredeti helyszíni felvételű képeket mutatják be.

Mindkét kép olyan szép tiszta, hogy szinte oda képzeli magát a néző, mintha csak ott a helyszínről szemlélné az eseményeket. E két kép tegnap érkezett s ma műsoron kívül be is mutatják az esti előadásokon is.

A tegnap délutáni gyermekelőadásra a tanítói árvaház összes növendékeit vendégül látta az igazgatóság. A mai gyermekelőadásokra, a tolongás elkerülése végett jegyeket délután 2-től lehet előre váltani a pénztárnál. Az előadások délután 4–5 és 5–6 óráig tartanak. Este 6–7 és 8–9 óráig rendes helyárakkal újból „Jézus születése, élete és halála“ hatalmas bibliai dráma kerül bemutatásra, mely tegnap is úgy a 6, mint a 8 óras előadásra teljesen telt házat vonzott. — 7–8 óráig és 9–10 óráig a kitűnő új műsort nagyszámú intelligens közönség nézte és kellemesen szórakozott a pompás ismeretterjesztő és tanulmányos előadásokon, melyeket még ma bemutatnak.

A mai előadásokat legmelegebben ajánljuk a közönségnek.

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre **3 korona**. Megrendelhető **Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2 ajtó**.

Távirat és telefon.

Utazó miniszter.

Bécs, április 22. Zichy Aladár gróf, a király személye körüli miniszter ma reggel ide érkezett.

Japán Kína ellen.

London, április 22. A Newyork Herald jelenti Sanghaiból, hogy öt japán csatahajó és torpedóuzó parancsot kapott, hogy menjenek délre, a kínai vizekre. Külsőleg ez barátságos látogatásnak látszik, tényleg azonban az a célja, hogy Kinát a flottatüntetés által a japán áruk bojkottálásának feladására kényszerítse.

Az amerikai hadihajók.

London, április 22. Washingtonban elterjedt hírek szerint Rooseveltnél elnök újból meg fogja kísérelni, hogy a parlamentet két új hadihajó építésének az elfogadására bírja. Az elnök a kongresszus ama magatartását, mely elfogadja a két új hadihajó építését a költségvetésből kitorolte — hazafiatlannak mondja.

Sztrájkoló gyárszemélyzet.

Budapest, április 22. Az újpesti juttagyár személyzete, közel 1200 munkás sztrájkba lépett. Kevesebb munkaidőt és béremelést követelnek.

Az orosz állapotok.

Pétervár, április 22. A megerősített védelmi állapot időtartamát Tambov, Orel és Besszarabia kormányzóságokban, valamint Kisenev, Briansk és Ackermann városokban 1909. évi április 19-ig, a rendkívüli védelmi állapot határidejét Yalta város és Yalta körületben 1909. évi április 21-ig, Tauria kormányzóságban pedig 1909. évi október 18-ig meghosszabbították. Dwinsk városban az eddigi ostromállapot helyébe további 6 hónapra a rendkívüli védelmi állapotot mondták ki.

A török-perzsa konfliktus.

Urmia, április 22. Tergewarban most megváltoztatják a török csapatok hadállását. Három fontos helyen 12 örkülönítményt, valamint örszemeket állítanak fel, hogy lehetetlenné tegyenek minden érintkezést Urmia és a határ vitás területei között. A török csapatok előnyömulóban vannak és elfoglalták Kapságap falut.

Porosz bizottság Budapesten.

Berlin, apr. 22. Egy a porosz képviselőház által kiküldött bizottság tegnap Bécsbe, Grácba és Budapestre utazott, hogy az ottani marhavásárok berendezéseit megtekintse és megvizsgálja azt a kérdést, vajjon a marha eladásának ezeken a helyeken gyakorolt módja élsúly szerint, levágott súly helyett, előnyösebb-e? A bizottság tagjai előbb Bécsbe azután Grácba és végre Budapestre utaznak.

Bosnyákország sárkánya.

A „Debreczen“ eredeti regénye.

Irta: Tomic Eugén. 18

Ali pasa Jurkával való beszélgetése óta még mogorvább lett, mint ennek előtte volt. Rusztem és két fia alig bírta szavát hallani a vendégnek. Mikor az ifjak végre a levertség okát kérdezték, Ali bevallotta szive titkát és elmondta végzetes párbeszédét a keresztény leánnyal.

— Most tudjátok, mi bajom, — fejezte be szavait Ali pasa, — tudjátok, miért busulok: Mejra mást szeret!

— Eh, ez csak afféle lányos bolondság, — vigasztalta Alit Ahmet, az idősebb testvér. — Hisz Mejra még gyerek, ninesen tizenhét éves, mit tud ő a szerelemtől. Félőve, hogy vendégségben volt a nőjénél Gradaesban, ottan, mint maga mesélte, megismerte Husszein béget. Az meg szép szóval elbolondította a tapasztalatlan kis leányt. Most talán azt hiszi, hogy Husszein nélkül nem élet az élet.

— Hát Husszein az, az én ellenségem, aki engem lelke mélyéből gyűlöl és megvet, — szólott Ali pasa keserűen.

— Sajnálom, hogy hasztalanul épéskedsz, — mondotta megint Ahmet. Ki törődik az ilyen gyerekes semmisséggel, amit egy kis leány elképzelt. Majd elmúlik a bolondozása, ha férjhez adják.

Ali nem is hallgatta meg, hogy mit mond neki a társa, hanem magába mélyedve, meredt egy pontra. Homloka elborult, szemöldökét ráncba vonta, halántéka körül remegtek az erek. Egyszerre gunyos nevetésre nyílt az ajka.

— Igenis, ezt fogom tenni! Maradjon az övé a szerelem, de én leszek mégis az ura, — mondta lassan, mintegy magának.

A testvérek egymásra néztek, nem értették, mit akar Ali mondani.

Ali pasa egyenest Rusztem béghez ment és minden teketória nélkül megkérte tőle Mejra kezét.

Az öreg igen megörült, megölelte Alit és meghatva mondta:

— Nem lehetne kedvesebb vőm nálad, Szivesen adom neked a leányomat. Elj vele boldogan és szerencsésen.

Egy perc alatt eldőlt így a szegény Mejra sorsa. És őt nem is kérdezték, még csak nem is kívánták tudni, hogy mit mond ő maga a végezéshez. Ilyen keserű a mohamedán bosnyák leány élete!

(Folyt. köv.)

Kiadja: a „Debreczen“ Hirlapkiadó
Vállalat Részvénytársaság.

Eladó nyaraló és szálló

a Sesta-kertben. Értekezhetni
Dr. Márton Kálmán
ügyvédnél, Piac-utca 44.

Pártoljuk
a hazai
fürdőket!

BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ

Posta-, távirda- és vasutállomás. Iuterurban telefon.
Idény: Május hó 15-től szeptember közepe, esetleg végéig

Előszörü
kárpati gyógy-
üdülő és fürdő-
hely 6000 hold
fenyves erdővel

Égvényes sós savanyúvizek. Ivó és fürdő gyógy-mód. Az „Orvos“ forrás egyenértékű a gleichenbergi, seltersi forrásokkal; az Erzsébet királyné forrás a spaai, schwalbachi franzensbadi forrásokkal vetekedő hatalmas vasforrás; a töltő- és főforrás említett két forrás közt átmenetet képeznek. 3 ásványfürdő 2 vizgyógyintézet. Szénsavas vasas- (acél) fürdők és fürdők fenyőlevél- és vaslap hozzáátéttel telített szénsavfürdők. Viz-, tej-, savó-, kefirfürdő, massage, stb. Nagy szállodák, szép nyaralók, részint konyhával. Piac naponta. Több elsőrendű étkező, kávéház, cukrázda. Nagyszerű „Erzsébet királyné gyógyház“ olvasó-, társalgó- és zongoratermekkel. Rendelő orvosok: Hivatalos fürdőorvos Hintz Henrik dr., kir. tanácsos, a közegészségi tanács tagja;

továbbá Blumenfeld Armin dr., Kanarik J. dr., Szörényi Tivadar dr., Grossmann Dezső dr., Győri Ilona dr., Oziriusz Dezső dr., kir. tanácsos, Patek Jenő dr. — Gyógyjavalatok: Női nemű bajok, vérértelenség és sápkór, a légzőszervek, gyomor- és bélhurutos bántalmak, kimerülések, gyöngeségek, idegbetegségek, szervi- és ideges szívbjajok, görvélyangolkór, utókúra gyanánt a karlsbadi, marienbadi, halli, lipiki fürdők használata után. Lawn-tennisz pályák, kirándulóhelyek, 45 km. erdei sétaut, stb. Penzió elő- és utóidényben 8 korona, főtudényben 12 korona naponta fürdővel együtt. Fölvilágosítással és kimerítő illusztrált prospektussal szolgál

a fürdő igazgatósága.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári Idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
8-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férfruhához (Kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20. — K.-ért, színtűgy felöltőszövetet, turistalódot, selyemkamarát stb. stb. gyári áron küld a mint meg-bizható és szolid cég mindenütt ismert poszt-gyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánnevű élvez. ha szövetüzemét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legelősből. Arak. Óriási választék. Minták, figyelmeztetés nélkül, még a legkisebb mennyiségben is, teljesen friss áruban.

627-1908. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 661/3-1908. számú végzése folytán közhírre tétetik, miszerint Mihalovics Jenő debreczeni lakos részére, Dr. Nagy Kálmán debreczeni lakostól 52, korona tőke, ennek eddig összesen 10 korona 84 fillér perköltség erejéig 1907. évi július hó 30-án bíróság felülfoglalt és 857 koronára becsült házi butorok, zongora és egy tűzmentes szekrényből álló ingóságok 1908. évi április hó 23-án délelőtt fél 10 órakor kezdetét vevendő és alperes lakásán, Miklósi-utca 21. számú házában megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérők azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1908. évi április hó 3.

A birói kiküldött.

Gyár-

telepnek

vagy ipari vállalatnak alkalmas helyen,
a lovasut mentén 1100 □-öl jókarban
tartott

vénkerti szőlőskert

egészben vagy részben eladó. — Czím
a kiadóban.

**DEUTSCHNAL
MINDENKOR FRISS**

pörkölt és darált

= kávék =

kaphatók Piac-utca 38., Hatvan-utca 4.

Eladó birtok.

Érsemjén község határában Szunyogh Zsigmond örökösének tulajdonát képező

1800 kat. hold föld

fele részben, vagy apróbb parcellákban eladó.

A birtoknál 1150 kis hold a legkitünőbb fekete homok, 900 kis hold szántónak és legelőnek egyformán használható könnyebb homok, 200 kis hold kitünő kaszáló és rét és 200 hold fiatal, vadtenyésztés céljából létesített akácos erdő.

Az ingatlan az érmihályfalvi, érsemjéni, nyirábrányi és barantói vasúti állomásoktól 2—3 kilométer távolságra van, Debreczentől vasuton egy óra, kőuton 3 órai ut.

Fizetési feltételek a lehető legkedvezőbbek.

Felvilágosítást nyújt: dr. Ursziny János ügyvéd Békéscsabán (telefon-szám 38.), a községi főjegyző Érsemjénben és Szegfű Rudolf urÉrmihályfalván (Nemzeti szálloda.)

**BUZIÁSI PHÖNIX
ÁSVÁNYVIZ**

Vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmul.

Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentes szénsavdus.

✿ **RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.** ✿

Orvosilag ajánlva. Orvosilag ajánlva.

Ivógyógyomódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitünő hatásának bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség: Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdön.

HIRDESSÜNK DEBRECZEN

szíjű politikai napilapban. — Kiadóhivatal: Arany János-utca 2.

Újdonságok!!

Tavaszi costüm kelmékben, Blouze selymékben és blouze kelmékben. — Jó mosó kartonok, divat zeffrek, Schroll-féle síffonok, havasi vásznak, LIL IOM VASZON MINDEN SZÉLESSÉGBEN — Olcsó szabott árban kapható

Szépe Lajos

női divat-, vászon-, fehérnemű- és rövidáru-üzletében Kossuth-utca 6. szám.

NŐI DIVAT TAVASZI ÚJDONSÁGOK

gyapju costüme és ruha szövetek.

Szines és nyers selymek, mindenféle diszitések,

NŐI- ÉS GYERMEK FELÖLTŐK

≡ DUS VÁLASZTÉKBAN MEGÉRKEZTEK ≡

Molnár Ferenc Zádor Lajos utóda divattermében Fötér, Városházépület.

Női ruha készitési műtermek Kossuth-utca, Kardos L. házban.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg bektüldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Villanycsengőt készít és javít Krausz Kálmán, Hatvan-utca 2. sz.

Biharmegyében 600 kis hold, köves uttól 4 és fél km., vasutállomástól 9 km. távolságra, új gazdasági épületekkel, 40 kat. hold dohánytermeléssel, sik fekvésű, kitűnő I. osztályu szántó, legelő és kaszáló, előnyös és kényelmes fizetési feltételek mellett eladó, illetve bérbeadó. — Bővebb értesítések nyerhetők Goldstein Mór banküzletében, József királyi herceg-utca 10. (1658.)

Varróleányok, női szabóhoz felvétetnek, Fenyő Sándorné, Zugó-u. 6.

Irodának vagy garçon lakásnak két szoba kiadó Hunyady-utca 10. sz. alatt. Bővebbet Szappanos-u. 16. (1653.)

Társat keresek sürgősen, néhány száz koronával jól jövedelmező, kitűnő forgalmu üzlethez. Szakértelem nem szükséges, Komoly ajánlatok poste restante „Társ” jellegére kéretnek.

Felolvasót keresek az esti órákra. Cim a kiadóban.

Építések és építők figyelmébe. Elvállalok mindennemű padozatokat, parkett rakást, ugymint: boltberendezést, portál-, butor- és épületmunkákat, butortisztítást és javításokat jutányosan eszközölk. Klötz János asztalos, Homok-utca 105.

Kiadó lakás. Fűvészkert-utca 6. sz. alatt 1 szoba, konyha, kamara és mellékhelyiségek május 1-től kezdve kiadó.

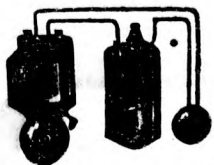
Eladó 100,000 kifogástalan fehér szlankamenka és 100,060 piros szlankamenka, sima. Ezre 7 korona. Hársfa, 100 darab 60 korona. Resch Miklós, Ujvidék.

Debreczen sz. kir. város szeszüzletében, Széchenyi-utca 3. szám alatt kóser husvéti szilva és törköly pálinka, 1 és fél literes üvegekben, 1 liter 2 korona, fél liter 1 koronájával kapható.

Könyvelést esteli órákra elvállal mérlegképes könyvelő. Cim a kiadóhivatalban.

Egy lovas stráfkocsit költözésekhez Bercesényi-utca 29. sz. a. lehet megrendelni.

Villany világítást,

telefonok, villamoscsengők berendezését, javítását és évi jókarban tartását, legjobb anyaggal, szolid árért eszközlöm. FÖLDVÁRI L. Debreceni Első Elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat. Kossuth-utca 1. sz. Telefon 168.

Néhal Molnár Endre örökösei tulajdonát képező H.-Nádudvaron, a varró laposi dűlőben, a szelenczési büte dűlőben, két nagyobb birtok, valamint a határban levő özei közlegelő kisebb föld, birtokok, házak és szőlőföldek szabad kézből eladók. Értekezhetni lehet az örökösökkel, Debreczenben Áts Nagy Ferenc József kir. herceg-u. 48. sz. a.

Kiadó. Szépen butorozott utcai szoba előszobával Egmalom-utca 4. sz. 1492.

Az ugynevezett Kutyaölgyén a szoboszlói országútnál 7 kilométernyire 21 köblös és 3 vékás ujosztású föld gazdasági épületekkel eladó. Értekezhetni Timár-utca 14. szám.

Egy 40—42 éves józan életű ember és jó okmányokkal bir, óhajtana egy 32—36 éves nővel örök hűséget mondani. Levelek: „Örök hűség” alatt a kiadóba kéretnek.

A nagy Bocskay-szőlőskertben 2 nyilas szőlő, fele rizling, fele hazai, a 2-ik csőszhással szemben eladó. Értekezhetni Szabó Lajosnál, Hajduhadházon.

Eladó egy nagy jégszekrény, hentesnek vagy mészárosnak való. Csapó-utca 18. sz. a.

Kiadó egy 40 év óta fenálló jóforgalmu fűszerüzlet italmérséssel és dohány tőzsdével. Hozzá tartozó 2 szoba, 3 pince, 3 raktár, 1 konyha, eseléd szoba 1 petroleum, 1 fás szin és 6 lóra való istálló. Értekezhetni a tulajdonos Hatvan-utca, vásártér Csicsó Lajossal 69. szám.

Gyönyörű modern tölgyfa interziás hálószoba butor és egy hajlitott elejű mahagóni pulituros könyvszekrény raktáron van és jutányosan eladó a Műbutor-asztalos szövetkezetnél, Péterfia-utca 1.

Legjobb szivarkahüvely különlegességek

Kaphatók minden dohány és hüvely árudában.

„Riz Abbazia” kiváló finom francia Verge papirból. Különlegesség!

„Delibáb” legfinomabb Verge papir. — Hygenikus, nikotin mentes.

„Tiszti” legfinomabb Verge papir. Hygenikus, nikotin mentes.

„Kiling” igen finom Verge papir. Hygenikus, nikotin mentes.

„Kolibri” kiváló finom francia Verge papir. Higenikus nikotin mentes. Különleges szópókával. Különlegesség!

Egyedüli lerakat Magyarország részére

Harmathy Pál

szivarkahüvely különlegességek főraktárában,

Debreczen, Fűvészkert-utca 14.

Előnyös árajánlatot küld a cég.

Intelligens, nagy képzettségű fiatal ember, ki több nyelvet bir, keres hozzáillő foglalkozást. Elfogad nevelői, esetleg irodai vagy más hasonló állást. Irodalmi gyakorlattal is bir. Cim a kiadóban.

Hatvan-utozal 1-ső járás 8. számú kert bérbeadó lakással és az idej terméssel. — Bővebbet Bosznay J. és Társa cégnél. (1529.)

Hatóságilag engedélyezett végkiarulás. Üzlet felosztás miatt tükrök, képek, mosdók, chinaezüst tárgyak, evőeszközök, porcelán és üvegáruk minden elfogadható árban eladók. Ifj. Pájer József utóda városi bérház 2.

Költöztetek féderes stráf kocsin. Értekezhetni Debreczeni Lajosnál Csapó-u. 86.

Egy fiatal kereskedő segéd, ki rőfös és divatáru üzletben jártas, állást keres. Cim a kiadóhivatalban. (1569.)

Egy varrogép eladó. Cim a kiadóhivatalban. (1566.)

2 szoba, előszoba, konyha és tartozékai-ból álló modern lakás Piac-utcán május 1-re kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Nagyváradon 25 év óta fennálló kóser étterem, ujonnan berendezve, utazók által látogatva, családi körülmények miatt eladó. Bővebbet Grósz Adolfnál Nagyvárad, Kert-utca 4. 1553.

Hegedű. 3 db kitűnően kijátszott hegedű elutazás miatt azonnal eladó. Ár: 15, 25 és 60 frt. Cim: Vár-utca 12, keresztépület.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatnál.

Tavaszi női ujdonságok!

Szines és mintázott kosztüm- és divatkelmékből gyönyörű választékot tartunk. Angol és francia Bluzszövetek a legújabb kivitelekben. Divat bluzselymek a legelőkelőbb forrásokból. Fekete és szines divatnapernyőkből

Szabó Lajos Fiai

vászon-, divat- és szőnyeg-
áruházában.

Mintákkal kívánatra készséggel szolgálunk. 1470

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakyszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Villagítótetek, csillárok és szerelvények dus váiasztóka

Telefon szám: 568

1068

Donogán és Somossy

Debreczen, kistemplombazár.

Megérkeztek a tavaszi divat gyönyörű ujdonságai!

Ruha- és blous kelmék
Viole de laine
Selyem blous kelmék

◆ Szines és fekete napernyők
óriási választékban.

Gyári áron alóll

Aki Selyem-, Csipke- és Gyerme-

Napernyőt

olcsón akar vásárolni, az most szerezze be
Ott Károly utóda

üzletében
Debreczen, Kossuth-utca 2.

Meglepő olcsó árak!